

A. VONKAJŠIE EKONOMICKÉ PROSTREDIE

1. SVETOVÁ EKONOMIKA

Globálne trendy vývoja outputu a cien

Prognózy vývoja svetovej ekonomiky signalizovali na rok 1998 spomalenie tempa rastu globálneho outputu a výrazné spomalenie rastu svetového obchodu pri zachovaní tendencie iba mierneho rastu cien. Tieto očakávania vychádzali z predpokladu pokračujúceho divergentného vývoja v hlavných regiónoch svetovej ekonomiky a naďalej klesajúceho trendu cien na svetových komoditných trhoch. Obe uvažované tendencie sa presadili s väčšou než očakávanou intenzitou.

Rast svetového outputu v roku 1998 dosiahol 2,5 % (v roku 1997 4,2 %) a rast svetového obchodu 3,3 % (v roku 1997 9,9 %). Vzhľadom na pokles dolárových cien ropy (v celoročnom priemere o 32,1 %) a ostatných komodít (o 14,8 %), ako aj cien viacerých položiek finálnej produkcie, hodnota svetového obchodu za rok 1998 mierne poklesla.

Pokračujúca divergencia vo vývojových trendoch svetovej ekonomiky bola najmä výsledkom regionálnych efektov finančných kríz, ktoré vypukli v roku 1997 v krajinách juhovýchodnej Ázie a v roku 1998 sa preliali do ďalších ekonomík zo skupiny tzv. nových trhov (Rusko, Brazília).

Vyspelé priemyselné krajiny (najmä USA a západná Európa) dosiahli v roku 1998 relatívne vysoké tempá hospodárskeho rastu, tempo rastu sa však v priebehu roka spomaľovalo. V Japonsku bola zaznamenaná recesia. Oživovanie ekonomickej aktivity v krajinách nových trhov (juhovýchodná Ázia, Latinská Amerika) bolo nanovo utlmené nepriaznivými dopadmi finančnej krízy v Rusku a devalváciou rubľa z augusta 1998 na dôveru investorov. K masívnemu odlevu kapitálu došlo najmä z Brazílie, ktorá sa ku koncu roka ocitla na pokraji finančnej krízy.

K spomaleniu tempa hospodárskeho rastu došlo aj vo väčšine transformujúcich sa krajín strednej a východnej Európy. Okrem ruskej finančnej krízy, ktorá aj v týchto krajinách zapôsobila ako faktor odlevu alebo výrazného spomalenia prílevu zahraničných investícií, sa na znížení rastovej dynamiky v regióne krajín strednej a východnej Európy podieľali aj mikroekonomické problémy súvisiace s nedoriešenými štrukturálnymi reformami v podnikovej i bankovej sfére.

Vývoj v hlavných centrách svetovej ekonomiky: USA, Japonsko, Európska únia

Ekonomika USA si aj v roku 1998 udržala najrýchlejšie tempo rastu spomedzi hlavných priemyselne vyspelých krajín. Vysoké tempo rastu HDP sa však v priebehu roka spomaľovalo a celoročne dosiahlo 3,5 %. Na spomaľovanie tempa rastu pôsobil rastúci deficit bežného účtu, zapríčinený najmä prepadom ázijských trhov a vysokou úrovňou výmenného kurzu dolára. Domáci finálny dopyt sa udržiaval na vysokej úrovni, ekonomika fungovala na hranici potenciálneho outputu a miera nezamestnanosti poklesla na 4,5 %, čo vyvolávalo tlak na rast miezd. Rast cien však bol veľmi mierny a ročná miera inflácie dosiahla 1,6 %.

Ekonomický vývoj Japonska v 90. rokoch je poznamenaný neúčinnosťou hospodársko-politických postupov pri riešení dlhodobých štrukturálnych problémov, krízou bankového systému a bezprostrednými dopadmi ázijskej finančnej krízy na pozície Japonska i celého východoázijského regiónu v globálnych štruktúrach svetovej ekonomiky. Japonská ekonomika sa v roku 1998 dostala do recesie, charakterizovanej poklesom HDP o 2,6 %, zvýšením miery nezamestnanosti na 4,1 % a iba veľmi miernym medzročným prírastkom spotrebiteľských cien o 0,6 %. Na hospodársky pokles pôsobilo výrazné utlmenie domáceho agregátneho dopytu, ako aj zníženie exportných

výkonov v dôsledku kolapsu dopytu na hlavných východoázijských trhoch.

Aj v krajinách EÚ sa dynamika hospodárskeho rastu v priebehu roka spomaľovala. Domáci dopyt sa však udržiaval na vysokej úrovni a kontrakčné účinky ázijskej krízy na západoeurópsky export boli do značnej miery eliminované priaznivým vývojom výmenných relácií, nízkymi dlhodobými úrokovými mierami, ale aj pokračujúcou priaznivou dynamikou rastu na viacerých neázijských trhoch. Tempo rastu HDP za celú EÚ sa v roku 1998 udržalo na vzostupnej línii a dosiahlo 2,8 % pri ročnej miere inflácie 1,4 %. Pretrvávajúcim problémom je situácia na trhu práce. Dlhodobo vysoká miera nezamestnanosti, v roku 1998 na úrovni 10,2 %, bola podmienená najmä vysokým podielom štrukturálnej nezamestnanosti.

Vyššie tempo rastu než celá EÚ zaznamenal región krajín vznikajúcej eurozóny. HDP tu vzrástol o 3 % (v roku 1997 o 2,5 %), pri spomalení rastu spotrebiteľských cien (merané harmonizovaným indexom spotrebiteľských cien - HICP) na 1,1 % (v roku 1997 1,6 %). Aj tu bol hlavným motorom rastu outputu vysoký domáci dopyt, ktorý dostatočne nahradzoval znížený výkon čistého exportu, spôsobený neistými podmienkami vonkajšieho ekonomického prostredia. Podiel prebytku obchodnej bilancie na HDP eurozóny za rok 1998 dosiahol 1,4 %, čo je mierne zhoršenie oproti roku 1997 (1,6 %). Miera nezamestnanosti v eurozóne, napriek jej medziročnému zníženiu o 0,8 percentuálneho bodu, zostala nad dvojcifernou hranicou a dosiahla 10,9 %.

Konjunktúrna situácia jednotlivých krajín EÚ sa vyznačovala značnými rozdielmi. Do vzostupnej fázy cyklu, charakterizovanej miernym medziročným zrýchlením tempa rastu HDP sa dostali ekonomiky Nemecka (2,7 %), Francúzska (3,1 %) a Talianska (1,5 %). Vo Veľkej Británii, ktorá cyklický vrchol dosiahla v roku 1997, sa rast HDP spomalil (2,7 %), a to najmä v dôsledku účinkov pretrvávajúceho silného výmenného kurzu libry na pokles čistého exportu, ale aj

oslabenia domáceho dopytu po sprísnení menovej a finančnej politiky. Ročná miera inflácie (HICP) klesla na 0,2 % v Nemecku, na 0,3 % vo Francúzsku, v Taliansku dosiahla 1,7 % a vo Veľkej Británii 1,5 %. Vo väčšine menších ekonomík EÚ bolo dosiahnuté tempo rastu HDP vyššie - najrýchlejšie tempo rastu v Európe si udržalo Írsko (9,1 %), výrazný rast zaznamenalo Fínsko (5,0 %), ale aj Holandsko, Španielsko (obe 4,0 %) a Portugalsko (3,8 %). Miera inflácie aj v týchto ekonomikách mala nízke hodnoty (v Španielsku a vo Fínsku vďaka mzdovej regulácii), potenciálne inflačné riziko vytváral rýchly rast v Írsku, Portugalsku a Holandsku.

Menové podmienky a fiškálna politika

Na pokles dynamiky rastu outputu a inflácie reagovali centrálné banky znižovaním základných úrokových sadzieb, ktoré sa koncentrovalo prevažne do posledného štvrtroka 1998. V krajinách eurozóny sa uvoľňovanie menovej politiky spájalo aj s finálnou fázou konvergenčného procesu, a preto bolo najzreteľnejšie v krajinách s vysokými úrokovými sadzbami (Írsko, Portugalsko, Španielsko a Taliansko). V priebehu septembra a októbra sa základné úrokové sadzby v týchto krajinách znížili v Portugalsku zo 4,25 % na 3,50 %, v Španielsku zo 4,50 % na 3,75 %, v Taliansku z 5 % na 4 %, v Írsku zo 6,75 % na 3,7 %. K uvoľneniu menovej politiky však v podstate nedošlo, pretože pri znížení nominálnych sadzieb reálne sadzby vzhľadom na zníženie inflácie nezaznamenali zmenu. Ako jeden zo záverečných prípravných krokov na prechod do tretej etapy menovej únie centrálné banky 11 krajín eurozóny potom začiatkom decembra koordinovane znížili svoje sadzby na 3 % (s výnimkou 3,5 % v Taliansku). Týmto spoločným postupom v podstate rozhodli o východiskovej úrovni úrokových sadzieb v Európskej menovej únii (EMÚ).

Fiškálne pozície v eurozóne (v % HDP)

	Prebytok (+), deficit (-) všeobecnej vlády			Hrubý dlh všeobecnej vlády		
	1996	1997	1998 ^{1/}	1996	1997	1998 ^{1/}
Eurozóna	-4,1	-2,5	-2,1	75,0	74,6	73,8
Belgicko	-3,1	-1,9	-1,3	128,0	123,4	117,3
Fínsko	-4,6	-1,2	+1,0	57,8	54,9	49,6
Francúzsko	-4,1	-3,0	-2,9	55,7	58,1	58,5
Holandsko	-2,0	-0,9	-0,9	77,0	71,2	67,7
Írsko	-0,3	+1,1	+2,3	69,4	61,3	52,1
Luxembursko	+2,8	+2,9	+2,1	6,3	6,4	6,7
Nemecko	-3,4	-2,7	-2,1	60,8	61,5	61,0
Portugalsko	-3,3	-2,5	-2,3	64,9	61,7	57,8
Rakúsko	-3,7	-1,9	-2,1	69,8	64,3	63,1
Španielsko	-4,5	-2,6	-1,8	68,6	67,5	65,6
Taliansko	-6,6	-2,7	-2,7	124,6	122,4	118,7

Prameň: Eurostat

^{1/} odhad

Mimo budúcej EMÚ svoju menovú politiku uvoľnila v roku 1998 aj anglická centrálna banka, ktorá po prechodnom zvýšení v júni o 25 bodov na 7,50 % znížila základnú sadzbu na 6,75 %, znížili sa kľúčové sadzby v Dánsku, Švédsku, Kanade. Federal Reserve System v USA v poslednom štvrtroku 1998 znížil svoju základnú sadzbu postupne z 5,5 % na 4,75 % s cieľom zmierniť dopad turbulencií na svetových trhoch na americké hospodárstvo. V USA to znamenalo pokles aj v reálnych sadzbách, no hlavným efektom tohto kroku bolo upokojenie medzinárodných finančných trhov.

Znižovali sa aj úrokové miery na peňažnom trhu. Krátkodobá úroková miera (z trojmesačných vkladov) v roku 1998 dosiahla v krajinách budúcej eurozóny v priemere 3,17 % (v roku 1997 4,01 %), vo Veľkej Británii 6,12 % (v roku 1997 7,48 %) a v USA 5,00 % (v roku 1997 5,62 %). Výnosy z 10-ročných vládnych obligácií dosiahli v budúcej eurozóne 4,71 % (v roku 1997 5,99 %), vo Veľkej Británii 5,60 % (v roku 1997 7,13 %), v USA 5,33 % (v roku 1997 6,45 %).

Možnosti uvoľnenia menovej politiky v Japonsku narazili v roku 1998 na situáciu označovanú ako "pasca likvidity" (liquidity trap), pre ktorú sú charakteristické extrémne nízke

úrokové sadzby. Diskontná sadzba je na úrovni 0,50 %, v septembri došlo k zníženiu jednodňovej sadzby (overnight call rate) o 25 bázických bodov na 0,25 %. Krátkodobá úroková miera peňažného trhu klesla na 0,18 % (v roku 1997 0,36 %), výnosy z 10-ročných vládnych obligácií na 1,30 % (v roku 1997 2,15 %). Na oživenie domáceho dopytu uvoľňovala japonská vláda od jari fiškálnu politiku (zvýšenie výdavkov, zníženie daní). Dlhodobé neriešené problémy japonského bankového sektora, zaťaženého vysokými objemami zlých úverov, ktoré zostali po kolapse "bublinovej" ekonomiky zo začiatku 90. rokov, sa v roku 1998 vyhrotili a podstatne zhoršili výpožičné možnosti japonských bánk na medzinárodných finančných trhoch. V októbri schválila japonská vláda nákladný plán (60 bil. JPY, resp. 12 % HDP) ozdravenia a reštrukturalizácie bankového sektora.

Fiškálna politika vo väčšine krajín eurozóny bola v roku 1998 ku konjunktúrnym zmenám v ekonomickej aktivite v zásade neutrálna, vzhľadom na to, že v predchádzajúcich dvoch rokoch tieto krajiny aplikovali fiškálnu konsolidáciu zacielenú na splnenie maastrichtských konvergenčných kritérií. V ostatných krajinách západnej Európy mala fiškálna politika zväčša mierne reštrikčný charakter. Miernou reštrikciou sa vyznačovala aj fiškálna politika v USA.

Európska menová únia na prahu tretej etapy

Na summite krajín EÚ v Bruseli v máji 1998 sa rozhodlo o ďalších podrobnostiach vzniku EMÚ ako o tretej etape Európskej hospodárskej a menovej únie a o zavedení spoločnej meny - eura. Členmi sa v prvej fáze stalo 11 krajín EÚ (Belgicko, Írsko, Fínsko, Holandsko, Francúzsko, Luxembursko, Nemecko, Portugalsko, Rakúsko, Španielsko a Taliansko), ktoré mali záujem do EMÚ vstúpiť a splnili maastrichtské konvergenčné kritériá národnej finančnej a menovej stability. V týchto krajinách platí od 1.1.1999 okrem domácich mien v bezhotovostnom platobnom styku aj spoločná mena euro. Obdobie od 1.1.1999 do 31.12.2001 bude prechodnou fázou, v ktorej súčasne s eurom budú fungovať aj národné meny štátov EMÚ. Od 1.1.2002 sa budú všetky finančné transakcie uskutočňovať len v mene euro a zároveň vstúpia do obehu aj bankovky a mince euro. Bankovky a mince národných mien budú platným obeživom do 30.6.2002 s možnosťou ich dlhodobejšej konverzie na euro v obchodných bankách.

Zavedenie jednotnej meny je súčasťou rozhodnutia o uplatňovaní jednotnej menovej politiky v priestore eurozóny, ktorú bude vykonávať Európsky systém centrálnych bánk (ESCB), zložený z Európskej centrálnej banky (ECB) a 15 národných centrálnych bánk (NCB) členských štátov EÚ. Európska centrálna banka a ESCB boli zriadené k 1.6.1998. V priebehu nasledujúcich mesiacov bol rozpracovaný a zverejnený operačný rámec menovej politiky Eurosystému (t.j. ECB a 11 NCB členských štátov EMÚ) a upravené vzťahy NCB 4 nečlenských štátov ESCB (Dánska, Grécka, Švédska a Veľkej Británie) k Eurosystému. Dohoda o vytvorení mechanizmu výmenných kurzov pre tretiu etapu (ERM II), bola podpísaná 1.9.1998. Na ERM II sa od 1.1.1999 zúčastňuje Dánsko a Grécko formou fixného naviazania centrálnych parít národných mien na euro s využitím fluktuáčného pásma

(2,25 % - dánska koruna a 15 % - grécka drachma).

V októbri zverejnila Riadiaca rada ECB stratégiu menovej politiky Eurosystému. Menová politika je orientovaná na stabilitu a jej hlavným cieľom bude stabilita cien definovaná ako medziročný nárast harmonizovaného indexu spotrebiteľských cien (HICP) v eurozóne nižší než 2 %, ktorý sa má udržiavať v strednodobom horizonte. Ústrednú úlohu v realizácii menovej politiky ECB bude mať peňažná zásoba ako prirodzená "nominálna kotva". Rast peňažnej zásoby v eurozóne (v definícii peňažného agregátu M3) bol stanovený formou referenčnej hodnoty 4,5 % ročne, za predpokladu prírastku HICP pod 2 %, strednodobého trendu rastu reálneho HDP o 2 - 2,5 % ročne a poklesu rýchlosti obehu M3 o 0,5 - 1 % ročne. Menový vývoj voči tejto referenčnej hodnote sa bude mesačne monitorovať na báze trojmesačného kľzavého priemeru medziročného tempa rastu M3.

Sadzba povinných minimálnych rezerv, ktorých tvorbe bude podliehať každá úverová inštitúcia pôsobiaca na území eurozóny, bola stanovená na úrovni 2 %.

O kľúčových parametroch menovej politiky Eurosystému rozhodla Riadiaca rada ECB 22.12.1998. Úroková sadzba pre hlavné refinančné operácie ECB bola stanovená na 3 %. Prvý refinančný tender bol vyhlásený na 4.1.1999. Zároveň boli oznámené hraničné úrokové sadzby na pohotovostné operácie: sankčná sadzba na jednodňové úvery bola od 1.1.1999 stanovená na 4,5 %, najnižšia úroková sadzba na jednodňové depozitá na 2 %.

Dňa 31.12.1998 bol stanovený nezvratný konverzný výmenný kurz eura ku každej mene 11 členských štátov EMÚ. Tento kurz bude jediný, ktorý sa bude používať na konverziu eura do národnej meny, ako aj medzi jednotkami národných mien navzájom. Posledný oficiálny kurz ECU a prvý kurz eura k americkému doláru bol

stanovený na úrovni 1,168 USD = 1 EUR k 1.1.1999 o 00,00 h.

Nezvrtné konverzné kurzy eura

1 EUR =		
Belgicko	BEF	40,3399
Fínsko	FIM	5,94573
Francúzsko	FRF	6,55957
Holandsko	NLG	2,20371
Írsko	IEP	0,787564
Luxembursko	LUF	40,3399
Nemecko	DEM	1,95583
Portugalsko	PTE	200,482
Rakúsko	ATS	13,7603
Španielsko	ESP	166,386
Taliano	ITL	1 936,27

Makroekonomickú pozíciu eurozóny, ktorá v agregovanej podobe sumarizuje výkonnosť ekonomického celku 11 krajín EÚ a základné ukazovatele jeho menovej a finančnej stability v roku 1998, t.j. v poslednom roku pred vstupom do tretej etapy Európskej hospodárskej a menovej únie, súhrnne charakterizujú údaje v tabuľke.

2. EKONOMICKÝ VÝVOJ V TRANSFORMUJÚCICH SA KRAJINÁCH STREDNEJ EURÓPY

Turbulencie na svetových finančných trhoch a spomalenie rastu svetového hospodárstva

poznamenali aj hospodárske výsledky transformujúcich sa krajín. Hospodársky rast celej skupiny transformujúcich sa krajín zaznamenaný v roku 1997 (prírastok reálneho HDP o 2,2 %) sa v roku 1998 opätovne zmenil na pokles vo výške 0,2 %. Tento výsledok bol ovplyvnený najmä menovou krízou v Rusku, ktorá mierne oživenie z predchádzajúceho roku v tejto krajine zastavila (z prírastku HDP o 0,8 % v roku 1997 na pokles o 4,8 %). Vývoj v Rusku následne negatívne ovplyvnil ekonomiky viacerých susedných krajín. Jedinou transformujúcou sa krajinou, v ktorej sa od nastúpenia obdobia transformácie na začiatku 90. rokov do súčasnosti ešte stále neprerušil pretrvávajúci hospodársky pokles je Ukrajina.

V skupine krajín kandidujúcich na vstup do EÚ sa miera rastu znížila z 3,5 % v roku 1997 na 2,8 % v roku 1998, keď sa rast v dynamicky rastúcich krajinách - Poľsku, Slovensku, Litve, Lotyšsku a Estónsku spomalil pod 5 % a v Rumunsku a Českej republike pretrvával hospodársky pokles. Zvýšenie tempa rastu zaznamenalo Maďarsko a v menšej miere Slovinsko. V Bulharsku nastal po dvoch rokoch hospodárskeho poklesu obrat k oživeniu.

Proces integrácie krajín strednej Európy do EÚ zaznamenal ďalší pokrok na summite EÚ v Londýne, kde bolo potvrdených šesť kandidátskych krajín - Poľsko, Maďarsko, Česká republika, Slovinsko, Estónsko a stredomorský Cyprus - ohodnotených posudkom Európskej komisie ako najschopnejšie splniť kritériá vstupu do EÚ. Popri snahe zapájať sa do európskych

Základné makroekonomické ukazovatele eurozóny v roku 1998

HDP (v stálych cenách, ročný rast)	3 %
Inflácia (HICP)	1,1 %
Miera nezamestnanosti	10,9 %
Obchodná bilancia /HDP	1,4 %
Saldo rozpočtu všeobecnej vlády /HDP	-2,1 %
Hrubý dlh všeobecnej vlády /HDP	73,8 %
Krátkodobá úroková miera (3-mesačné depozitá)	3,17 %
Výnos z 10-ročných vládnych obligácií	4,71 %
Výmenný kurz USD/EUR (k 1.1.1999 o 00,00 h.)	1,168

štruktúr, pokračujú krajiny strednej Európy vo vzájomnom prehlbovaní obchodných vzťahov prostredníctvom združenia voľného obchodu CEFTA, ktoré sa postupne rozširuje o ďalších nových členov. V roku 1997 sa členom CEFTA stalo Rumunsko a od 1.1.1999 vstúpila do platnosti dohoda o pristúpení Bulharska.

V krajinách združenia CEFTA vytváral domáci dopyt rozhodujúce impulzy pre ekonomický rast v Maďarsku, Poľsku a na Slovensku. V Rumunsku a v Českej republike celkový domáci dopyt poklesol, takže prorastovo pôsobil iba zahraničný dopyt. V Slovinsku bol ekonomický rast tvorený najmä zahraničným dopytom pri slabšom pôsobení domáceho dopytu.

Vývoj priemernej ročnej miery inflácie pokračoval v Maďarsku, Poľsku a Slovinsku v zmiernujúcom sa tempe. V Rumunsku bol vďaka reštrikčnej menovej politike dosiahnutý pokrok k výraznému zníženiu tempa rastu cien. Na Slovensku a v Českej republike sa tempo inflácie oproti predchádzajúcemu obdobiu zrýchlilo, Slovensko však naďalej zostalo v skupine CEFTA krajinou s najnižšou mierou inflácie. Vývoj inflácie na Slovensku nebol výrazne poznamenaný ani zmenou kurzového

režimu z fixného výmenného kurzu s fluktuáčnym pásmom na plávajúci kurz v októbri 1998.

V roku 1998 sa priaznivý vývoj v produkcii hospodárstva premietol do poklesu miery nezamestnanosti v Maďarsku a v marginálnej miere v Poľsku a Slovinsku. Zvýšenie naopak nastalo na Slovensku, v Českej republike a Rumunsku, čo indikuje potrebu štrukturálnych zmien v hospodárstve týchto krajín.

Čoraz vyššie pokrývanie domáceho dopytu zahraničnými zdrojmi sa v transformujúcich krajinách prejavilo rastom deficitu obchodnej bilancie, ktorý prerástol do deficitu bežného účtu. Deficit bežného účtu sám osebe nebol pokladaný za hrozbu pre rast a stabilitu ekonomiky, pokiaľ bol kompenzovaný prílevom kapitálu plynúcim zo zahraničných investícií. Nedávne finančné krízy však vyvolávajú obavy o stabilitu takéhoto systému v prostredí značne volatilných finančných tokov.

Okrem Slovinska, ktoré si udržiava vyrovnanú bilanciu bežného účtu a Českej republiky, kde pokles domáceho dopytu viedol k zníženiu vonkajšej nerovnováhy, v ostatných krajinách sa vonkajšia nerovnováha v roku 1998 zvýšila. Kým v Poľsku a Maďarsku sa deficit bežného účtu

Makroekonomické výsledky krajín CEFTA (medziročné zmeny a podiely v %)

		Slovensko	ČR	Maďarsko	Poľsko	Slovinsko	Rumunsko
HDP	1996	6,6	3,9	1,3	6,1	3,3	3,9
	1997	6,5	1,0	4,6	6,9	3,8	-6,6
	1998	4,4	-2,7	5,1	4,8	4,0	-5,5
Inflácia (CPI)	1996	5,8	8,8	23,6	19,9	9,9	38,7
	1997	6,1	8,5	18,3	14,9	8,4	154,9
	1998	6,7	10,7	14,3	11,8	7,9	59,1
Miera nezamestnanosti (stav ku koncu obdobia)	1996	12,8	3,5	10,7	13,6	14,4	6,3
	1997	12,5	5,2	10,1	10,5	14,8	8,8
	1998	15,6	7,5	9,1	10,4	14,5	10,3
Saldo bežného účtu/HDP	1996	-11,0	-7,6	-3,7	-0,4	-1,3	-7,3
	1997	-6,9	-6,2	-2,1	-3,0	0,4	-6,2
	1998	-10,3	-1,9	-4,8	-4,2	0,2	-7,0
Saldo štátneho rozpočtu/HDP	1996	-4,4	-0,1	-6,7	-2,8	0,3	-5,8
	1997	-5,7	-1,2	-3,1	-4,0	-1,1	-4,5
	1998	-5,4	-1,7	-4,7	-2,5	1,0	-2,5

Pramene: národné štatistiky

zvýšil na úroveň, ktorá je ešte akceptovateľná vzhľadom na bilanciu kapitálových účtov týchto krajín, výška deficitov bežných účtov Slovenska a Rumunska dosiahla úroveň vyvolávajúcu obavy.

Vytváranie stabilného hospodárskeho prostredia si vyžaduje zdravé financovanie štátu. Znižovanie rozsahu verejnej spotreby, deficitu štátneho rozpočtu a potreba štrukturálnych zmien v rozpočte ostávajú dôležitými cieľmi jednotlivých krajín v súvislosti s cieľom vstupu do EÚ.

Pri pohľade na vývoj ekonomiky v oblastiach rastu outputu, trhu práce, stability cenovej hladiny a vzťahov so zahraničím, ilustrovanom na grafe, sa ako najvyrovnanejší javí vývoj v Slovinsku. Naopak, najviac deformovaný bol vývoj v Rumunsku, ktoré vzhľadom na vysokú mieru inflácie "stráca" na grafe jeden vrchol štvoruholníka a zaostáva za ostatnými krajinami skupiny aj v smere rastu HDP a vyrovnanosti bežného účtu. V prípade Slovenska sa objavuje najväčšia disproporcija

vo vývoji bežného účtu a Česká republika zaostáva v raste HDP.

Nedávne finančné krízy postavili do centra pozornosti problém finančnej stability nových trhov. Ukazuje sa, že ak majú byť krajiny schopné vyrovnáť sa s dôsledkami globalizácie, oporou fiškálnej a menovej disciplíny, musí byť hospodárstvo v konkurencieschopnej štruktúre a zdravý finančný sektor.

Vývoj základných makroekonomických ukazovateľov v roku 1998

